

Julianus Ex Historicis Genuinis Vere Apostata Contra Tomum III. Observationum Halensium Ejusdemq[ue] Nonam Assertus

Rostochii: Typis Johannis Wfpplingii, [1703]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1003428541>

Druck Freier Zugang

phil.
RU ~~theol.~~ 30.Mart.1703

Weidnerus, Joh. Joach.

1a

JULIANUS

EX HISTORICIS GENUINIS

VERE

APOSTATA

CONTRA TOMUM III. OBSERVATIONUM
HALENSIUM EJUSDEMQUE NONAM ASSERTUS.

QVEM

BONO CUM DEO

CONSENSU AMPLISSIMÆ FACULTATIS PHILOSOPHICÆ
PRÆSIDE

**M. JOHANNES JOACHIM
WEIDNERO,**

VERBI DIVINI MINISTRO

FAVORE & PRÆCEPTORE SUO VE-
NERABILI ac FIDELISSIMO

IN ALMA HACCE ROSTOCHIENSI

EJUSDEMQUE AUDITORIO MAJORI

AD D. 30. MARTII ANNO 1703.

HORIS MATUTINIS CONSUEVIS

PLACIDÆ DISQVIVISIONI SUBJICET:

OTTO DAVID DAMBECK

MECKLENBURGENSIS.

ROSTOCHII,

Typis JOHANNIS WEPPLINGII, Univ. Typogr.

1703

*in potent
Text. dupl.
relibit
Gratulationen*

30

V I R O
AMPLISSIMO, SPECTABILI
AC GRAVISSIMO
DN. THOMÆ
Hredenhagen/

Imperialis Lubecenſium Civitatis

Senatori judiciiſque aſſeſſori maxime
conſpicio, juſtiſſimo atq; fulgidiffimo.

Patrono ac Cognato Meo honoratiſ-
ſimo perdilectoſque,

Specimen hocce Academicum

ſubmiſſiſſima mente

dat dicat dedicat.

OTTO DAVID DAMBECK!

Est aliquid libros studiosâ volvere dextrâ
Est aliquid, docili multa labore legi.
Est aliquid, solum sua per Musæa federe
Et multâ multos volvere nocte libros.
Se tamen in mediâ fortem præ stare cohorte,
Ex cathedrâ mentem dicere posse suam;
Hoc opus, hic labor est, huc tendis, dulcis amice,
Hoc de conatu gratulor ergo tibi.

Gratulabundus posuit:

N. J. A.
Non Ignotus Amicus.

PRÆFAMEN.

Um Historia sit testis temporum, lux
veritatis, vita memoria, magistra vite,
atq; nuncia vetustatis ap. Cic. 2. de Or.
& ex Tucidide: κτήνη εἰς αἰῶνας
& ἀσπίδες βίη νεώτερον. Hinc non
tantum jucunda erit voluminum
memorabilium evolutio, sed &
dum rem ex proprio primoque
fundamento, quin purissimis con-

ditionibus novisse admodum eveniat gratum ac con-
ducibile quævis placebit opera, cujus, ad tale quid scru-
tandum, dirigitur scopus. Quemadmodum autem per-
hibente erudito Pexenfeldero: *Prima Lex est Historia, ne,
qui eam scribit, quid falsi dicere audeat; ne quid veri non
audeat; ne qua suspicio gratia sit in scribendo, ne qua simul-
tatis.* Vid. in apparatu Cap. LXIX. p. 509. ad quæ
Ciceronis verba eleganter commentatur Exc. Dn. Eisen-
hart. de fide Historica Cap. I. §. 7. I. ita quoque hoc demum
probatum crediderim Historici munus, si in requisitis istius-
modi nunquam delinquat, unde & cum pertinacia ma-
gna poena sit afficienda, ne malo exemplo cæteri moveantur
Vid. Hirtius Lib. VIII. c. 39. Comment. de gestis Cæsaribus;
honestam tamen perseverentiam quæ est ex Cicerone 2. de In-
ventione in ratione bene considerata, stabili & perpetua per-
mansio nulli unquam ducetur vitio. Non ergo ingratus, lon-
gè minus turpis ac incongruus noster judicabitur cona-
tus, qui denuo Julianum ex Historicis genuinis & argumen-

A

torum

torum contradicentiu in illustratione verè Apostatam e;
rudito sistimus orbi. Cum etenim typis jamdum fuerat
expressa Dissertatio nostra, quæ historicè probaverat, quod
Julianus per nullam Orthodoxorum culpam factus sit
Apostatæ; & verò ad manus postea demū veniret Tom. III.
Observationū Halensium, quarum nona probare satagit,
quod Julianus nunquam verè fuerit Christianus, certè vix
aliquid jucundius potuisset accidere; nam circa elaborationem
superioris Thematæ argumentū maximi ponderis fuisse, si
documentis ac Historiis constitisset evidentibus probatisq;
quod Julianus nunquam verè fuerit Christianus, sic etenim
præposterè Clarissimus Arnoldus Apostasiæ culpam ad
Christianos derivasset. Interea, postquam haud minimus labor
fuerat exantlatus circa investigationem hujus sententiæ,
dum imprimis argumenta, quæ Exc. Halensium Polyhistor
exhibuit, modestissimæ subjiciebantur discussioni; præsuppositum
nilominus nostrum, quod nempe Julianus in Juventute sua
verè fuerit Christianus & sic per seductionem Gentilium
ac propriam malitiam postea, verè extiterit Apostata,
tutius non tantum, sed & firmiter fideq; historica longè
magis remansit stabilitum. Sicuti igitur totam hancce
materiam citra præconceptos illustravi ac absolvi affectus,
ita quoq; benevolum sperabo judicium, ac ultro, si forsan,
quod hominum est, deliquero, cuius candidè ac sincerè
monenti assurgam & obsequar, id namque Bono cum DEO
propositum mihi met quam firmissimè, ne ad pertinaciam
unquam honesta mea perseverantia circa creditum,
probatumque quoddam assurgat ac conspurcetur.
Sit interim maneatque DEUS noster nobiscum! Amen.

TRACTA-

TRACTATIO.

§. I.

Absolverat Observatione nona Tomi III. Poly-
histor. Halensis & quidem tribus paragraphis,
ista, quæ ad probandam Juliani Apostasiam,
quoad maximam partem nostra quoque Dis-
sertatio inculcaverat, cum verò hæc ipsa haud
satisfacerent Viro clariffo, hinc paragrapho IV. sic com-
mentari incipit: *His non obstantibus haud desunt, qui nun-
quam Julianum ex animo Christianam fuisse professum fidem
opinantur. Certe Sozomenus libr. V. H. E. Cap. I. p. 509.
(crediderim p. 599.) notanter ita scribit: περὶ τῶν Χριστιανῶν
δοκῶν.* Credit ergo, quod dum apparuerit demum &
quoad externam formam ac faciem habitus vifusque sit
talis, re ipsa & in corde suo nunquam fuerit verus ac verè
talis Christianus.

§. II. Nostrū non est, ut pluribus de Christianismo, cujus
formale hodie adeò controversum, instituamus inqvisi-
tionem, hæc si quidem tractatio Dn. Theologis justè com-
mittitur, status interim controversiæ necessariò præmit-
tendus erit, anteqvam rem ipsam ordinatè deducamus;
Non ergo quæritur: An Julianus Athenis hærens ibidemq;
politice instructus, vel Nicomediæ aut post ista tempora,
generatim spectatus, in quibus Gentilium Libris, infor-
mationi ac conversationi clanculariè semet dedit, Chri-
stianismum simulaverit ac in corde Gentilium Superstiti-
onibus fuerit addictus? hoc enim ultro concedimus, dum
fatis probatum Dissertatione nostra superiori, quod per
Gentilium perdita dogmata cœperit simulare Christianis-
mum, sed hæc est quæstio: An per media salutifera Chri-
stianismo

48
stianismo consecratus & a primis incunabulis Christianæ
fidei lacte fuerit nutritus? item: An subsequens educatio
juxta verbum DEI ac pietatem instituta animum ipsius ita
perfecerit, ut non tantum dogmata Christianæ religionis
imbiberit, verum & fidem inde salutarem conceperit,
quam per externam professionem bonaque opera coram
hominibus extulerit? tandemq;: An Julianus tempora
discretionis jamdum superaverit, cum seductus ac dece-
ptus vanitate superstitionum Gentilium, Christianismum
prius præ metu abs Imperatore Constantio simulaverit,
deinde verò apertò ejuraverit & sic tanquam desertor fidei
Apostata dici possit? ex his ipsis quæstionibus assertio po-
sitivè talis nostra est, omnes namq; hoc affirmamus, unde
harum contrarium Exc. Halensium probabit Polyhistor,
quod nempe simulatio Christianismi invaluerit jamdum
penes Julianū ab ipsis teneris annis Inq; prima juventute.
§. III. Quando igitur in hunc scopum Sozomeni
fruitur testimonio, tunc in genere regeri posset, quod So-
zomeno jamdum dempra sit fides Observatione XXII,
Tom. I. §. X. p. 376, sed mittens hæc ipsa, Sozomenum ex
Sozomeno illustrissimè explicabo, nam per omnia nostræ
concordat sententiæ, sic siquidem Lib. V. H. E. cap. II.
p. 593. memorat: *Ευλαβῶν γὰρ πατὴρ τῶν Ἱεροκλείου πατέρων*
γενόμενος, ὃν νέος ἐμνήθη κατὰ τὸν θεομὸν τῆς ἐκκλησίας, καὶ
τῆς ἱερέως γραφῆς ἐπαθροῦσθαι, καὶ ἀπὸ Ἰπποκράτους, καὶ ἐκκλησιαστικῆς
ἀνδράσιν ἐγράφη. Verto eadem: Ortus enim erat (Julianus)
Parentibus circumspēctis, providis s. religiosis circa cultū
divinum; à juventute sacris initiatus est juxta legem Ec-
clesiæ & sacris literis institutus, sub Episcopis ac Ecclesi-
asticis viris etiam enutritus vel educatus fuerat. Quis ex
his ipsis conjiceret, quod Sozomenus de his temporibus
volue.

voluerit assertum, Julianum tunc etiam simulasse Christi-
anismum.

§. IV. Cum verò citata verba magis ad doctores,
quàm ad Juliani informati conditionem ac statum qua-
drare videantur, hinc de hoc etiam puncto conferatur ea-
dem pagina, quæ circa finem de utroque fratre Gallo &
Juliano non tantum perhibet, quod disciplinis & exercita-
tionibus, ipsorum ætati convenientibus sint imbuti, item
quod ab humaniorum artium magistris, & à Doctoribus
sacrarum literarum ita sint eruditi, uti in Clerum adscri-
berentur &c. sed & emphaticè addit: *ἔ μὲν ἄλλοι καὶ διὰ
τῶν ἡθῶν καὶ τῶν ἔργων, τὰ δὲ σέβειν ἐπέδεικνυον.* Nec tamen
(hoc tantum factum est) sed & per mores ac facta pieta-
tem (hypocrysi ac simulatione vacuam) ostenderunt.
quippe qui tum Sacerdotes, tum reliquos viros bonos &
Christianæ doctrinæ studiosos, plurimi facerent, Ecclesias
crebrò adirent & Martyrum sepulchra competenti honore
venerarentur. Vid. l. c. Huic adjiciatur linea 14. paginæ cit.
ubi Sozomenus referens, quod non mediocrem dolorem
ac metum incusserit Christianis studium Principis erga
hujusmodi superstitionem, eundem aggravatum exhibet
his verbis: *καὶ μάλιστα ἐπὶ χριστιανῶς ἦν πρῶτον & πρᾶξι
f. maxime, quod Christianus erat (non videbatur f. appa-
rebat) antea. Qvin pag. 594. c. sic habet noster Histori-
cus. Προῦδ' αὖτε ὅ, ὡς λέγεται, τὰ πατρῶον θρησκείαν συναίσθη-
μάντων ὑπαρχῶς τὰ πρῶτον.* Prodidit verò, sicut dicitur, pa-
ternam religionem conversatione hariolorum deceptivè
primùm persuasus. An hic dici poterit, Sozomenum cre-
didisse, quod à teneris annis simulaverit Christianismum.
Quicunq; enim prodidit patriam religionem, ille eandem
prius verè habuit & excoluit, quique primùm deceptus
per

per hariolos eandem prodidit, ille à teneris annis facinus hoc haud perpatravit, aut simulata fallacia impietatem celavit.

§. V. Quod autem Sozomenus statuat, Julianum postea pervates Gentilium seductum ac deceptum, cum praemeruab Imperatore malitiam hanc palam declarare non posset, Christianismum simul esse, id nunquam diffitebitur, illorum enim post citata Exc. Polyhistoris verba, & collata nostra, quae paragraphum IV. finiunt, apprimè reducentur sequentia, quando p. 594. B. Sozomenus scribit: *Καὶ οἱ μὲν παλαῖς, τῆ ἀπὸ βασιλῆος ἐπιβουλῆς, οἱ δὲ ἐξ ἐναντίας πωλεῖσθαι, μὴ ὕψως ἔχοντες τὸν ἀνδρα πρὸς τὸν θεόν, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀνθρώπου.* vertit hæc Valesius: Multi verò quid portenderet, ex eventu judicaverunt. Sed nonnulli ex eo conjecturam cœperunt, illum haudquaquam sincero animo ergo religionem esse, verum pietatem fingere. His ipsis succedaneæ consentiunt paginae, nam statim adhuc p. 594. D. cum narraverat Historicus, quod iussus sit degere Nicomediae adjicit de Maximo Philosopho, quod *μῖσος τῆς Χριστιανῶν θρησκείας* implantaverit & pag. 595. A. refert, quod nunciatis Imperatori cupidinibus ad Imperium sc. perveniendi, timore percussus, comam raserit & monasticum vivendi genus simulaverit, ac imprimis inculcat hæc: *λάθρα δὲ τῆς ἐπίσεως ἔχων θρησκείας*: Clam verò peregrinam amplexus est religionem. Imò quæ sequuntur verba adeo clarissimè nostram illustrent sententiam, ut nequidem hac ex parte contradictionem metuat, ocularis enim inspectio id sufficientissimè evincet, quod ex Sozomeno nunquam probari possit, Julianum ab ipsa Juventute fuisse hypocritam & falsarium Religionis Christianæ membrum.

§. VI.

§. VI. Progreditur autem Polyhistor Halensium
 Exc. ac Sozomeno Socratem adjicit, hac quidem conne-
 xione: *Et Socrates Lib. III. H. E. narrans c. 1. p. 167. Quomo-
 do Legatum Constantii exceperit Ec. subjungit: Eodem tem-
 pore prorsus abiecit ἑπισημασίαν ἔχειναιζον.* Ast quis non
 videt, quod hæc ipsa verba sistant Julianum, postquam
 diu jamdum valedixerat Athenis ac Nicomediæ & certè
 admiratio memet invasit haud vulgaris, quando ex ver-
 bulo quodam, contradicente aliàs totius Historiæ nexu,
 Exc. Autor talia præsumsit, nam Socrates ipse apertissimã
 verborum suorum præmisit explicationem & Nostras
 ex omni momento erit, ut etenim haud attendatur, quan-
 do l. c. p. 165. dicit: *Χρυσανός γὰρ ἦν ἰξ' ἀρχῆς.* Christianus
 enim erat à principio, vel quod Valesius habet: Abin-
 eunte ætate; Item ut seponatur provida Imperatoris
 Constantii cautela, ex qua Julianum informationi Gentili-
 um noluit expositum, ut tota pagina testatur; hoc ipso tamen
 loco, quando Nicomedienses Juliani memorantur actus,
 tunc indignationem Imperatoris circa hanc malitiam,
 expressissimis hisce significat verbis: *Ἐπεὶ ἡ ταύτη τις ἀκοῆς
 ἔκρατέεντ. ἐλαθ' αὖτε, ἐν μέσῳ ἐλπίδ. καὶ φόβῳ ὧν, τὴν ἑπι-
 σημασίαν ἐκφυγεῖν βεβόημεν. ὁ πρῶτος γήσι. χρυσανός, πτε
 πλάσις ἐγένετο.* approbo versionem Valesianam, quæ sic
 transcribitur: Cum hæc ad Imperatoris aures perlata
 essent, Julianus inter spem ac metum constitutus, ut su-
 spicionem effugeret, *qui prius verus erat Christianus,*
tunc repente fallus extitit. Quid exinde ipse verbo-
 rum derivabit nexus? Ego equidem haud fuero cui-
 quam autor, qui de Socrate crederet, quod ἑπισημασίαν ἔ-
 χειναιζον adscripserit toti vitæ & primodiispueritiæ vel
 juventutis, cum ad ista demum tempora expressè respi-
 ciat,

ciat, quæ Nicomedienses longè sequebantur ac quoad cur-
sum temporis superabant actus; pro nostra ergo sententia
denuò velitat Socrates.

§. VII. Antiquioribus hisce subdit Exc. Polyhist.
Centuriatores Magdeburgenses, quando sic § IV. insinu-
atur continuatio: *Centuriatores Magdeburgenses*
Cent. IV. cap. 3. Col. 113. ajunt, quod rectè Eutropius
dixerit, Christianum eum antequam ad Imperium
pervenisset, putatum tantum fuisse, cum qualis esset,
dissimulasset primum. Quæ licet in Eutropio scri-
cero, qualem primum fortassis Jo. Baptista Egnatius deo-
dit, non deprehendantur, in antiquioribus tamen
editionibus, quæ Winfridi additamentis interpolata
sunt, legantur, & satis probant, non heriant nudis
tertius hanc sententiam esse natam, cum Paulus
Winfridus Caroli M. tempore Diaconus Aquile-
jensis fuerit. Quid verò ad verba Eutropii regeri possit?
quivis videbit, ut namq; de variis ejusdem editioni-
bus nihil dicamus, verba tamen exhibita & ex opinione
Viri Exc. considerata scopum nunquam prenent, cum &
nos credamus, *Christianum eundem antequam ad Imperium*
pervenisset (post memorata sc. Nicomediensia ac Attica facta)
putatum tantum fuisse. Interim exinde fluet ac derivabitur
ægerrimè, quod à teneris ac in primitiis adolescentiæ
hand extiterit verus Christianus. Unde nec Winfridus
vel alii Sec. VIII. aut IX. Autores perhæc eqvidem verba
ad sententiam Excell. Polyh. traducentur, potuerunt,
siquidem & hæc ipsa, & nostram simul assumere senten-
tiam, qui asserimus, quod quamvis abs ipsa Juventute
verus

verus fuerit Christianus, postea nihilominus per gentiliū illecebras accitus, falsarius primum hypocrita, tum verò tandem manifestus ac crudelis evaserit Apostata.

§. II. An interim Centuriatores M. hanc habuerint sententiam, quod Julianus ab ipsa pueritia fuerit hypocrita? id ipsum nunc erit ventilandum. Inveni ergo primo statim intuitu, quod B. Viri sint quondam opinati, Julianum Grammaticorum, Philosophorum & Rhetorum (intellige Gentiliū) simul etiam fuisse commissum disciplina & magisterio, apud quos plus impietate, quam apud Eusebium pietate profecerit. Cum tamen Cent. IV. Cap. VII. col. 510. n. 36. f. recenseant, quod uterque adolescens (Gallus & Julianus) Scholam Cæsariensem Cappadocum frequentaverit, cum Gentilibus Praceptoribus certo consilio Constantius Pater erudicendos eos tradere noluisse. Posthæc autem nihil quod sententiæ nostræ verè obesset, deprehendi, potius contrarium ex Cent. M. evincam. Sic siquidem de prima Julianæ vitæ portione scribunt Cap. III. Col. 113 n. 23. f. *Erat autem Julianus à pueritia ad pietatem institutus.* & quidem ita, ut statim postea non tantum institutio ad pietatem memoretur (qua cum hypocrita esse ac manere poterat) sed & ipsa pietas hujus Juliani, quæ pietas n. 34. & 35. expugnata & in ethnicam superstitionem transformata sit. Imò adduntur circumstantiæ, quod hæc contigerint, cum Grammaticorum, Philosophorum ac Rhetorum simul etiam informationi commissus esset, dicerem verius: cum semet ipsum Grammaticis, Philosophis & Rhetoribus frivole commisisset, quando scilicet ex n. 55. f. *clàm post*

B

lectione

10

lectionem sacrorum librorum, nihilominus legit Libros phi-
losophicos & paulo post (non vero ab ipsa prima juven-
tute) Athenas missus Philosophos solos audit. Ex his
ergo iisque omnibus, quæ adhuc sequuntur, sententiam
nostram optimè stabilimus, quare etiam Centuria
IV. Cap. XV. p. 1533. n. 33. Beati Viri dicunt: *Julianus*
non modo ipse ad Gentilium Vanitates à verâ religione
desciuit, sed etiam subditis suis ut idem facerent, præsi-

§. IX. His de Eutropio ac Centuriatoribus
M. dilucidè superatis, conspicio Exc. Observ. Autorem
porro si arguentem: Nec prætermittenda censeo se-
quentia Cuspiniani verba: *Julianus palam Christum*
confitebatur, clam autem superstitionibus vacabat,
quæ eum ex Sozomeno mutuatum esse, ipsa p. 595. in
spectio ostendit. Quàm lubentissimè his ipsis fidem
concederem meam, sed ipsa veritas Cuspinianum o-
mnimodò nostris vindicat partibus, qui expressè
hæc habet verba p. 102. n. 1. *Imò cum Christianus*
ab initio esset, ut omnes post Constantinum Impe-
ratores, cepit inde fidei esse desertor. Et ob id Apo-
stata à nostris quasi prævaricator dictus. Chartæ
parco, nam omni firmitate constat, quod nulla possit esse
Cuspiniani alia sententia, quàm hæc ipsa nostra, cujus
hactenus tuemur evidentiam, utpote quod à primis in
cunabulis verus fuerit Christianus, postea verò per se-
ductionem Gentilium perfidè degeneraverit, ac perni-
ciosissimus sit factus idololatra.

§. X. Postquam hucusque Autorum fuerant
conquisita testimonia, nunc tandem ad probabilia de-
labitur conclusa, Vir Exc. quando ponit: *Meretur*
etiam

etiam considerationem Christianorum responsio ad
 preceps Juliani iudicium, quod lectis, quibus doctrina
 Christiana defendebatur, libris, in Inscriptione
 tulerat: ἀνέγνων, ἔγνων, κατέγνω, legi, cognovi, condemnavi;
 ita verò ista sonat: Legisti sed non cognovisti, si enim cogno-
 visses, non condemnasses. Ecce Christiani fatentur, quod
 Julianus Christianæ pietatis dogmata non cognove-
 rit, unde colligere par est, eum non statim à primis
 incunabulis Christianæ fidei lacte nutritum fuisse.
 Quomodo enim Imperatorio throno eum, qui per
 tot annos Christiana dogmata sectatus esset, arguere
 potuissent illorum temporum Christiani, quod ve-
 ritatem Christianæ religionis non cognovisset?

Habentur hæc ipsa apud Sozomenum Lib. V.H.E.
 cap. XIII. veruntamen nec inde valebit hypothesis
 Exc. Polyh. nam danda connexio totam illustrabit rem.
 Sozomenus ergo Cap. II. p. 592. B. præmiserat hæcce:
 Julianus statim ab initio fidem Christi adeo impudenter
 abnegasse fertur, ut sacrificiis quibusdam atque in voca-
 tionibus, quas greci depulforias vocant, & victimarum
 sanguine, baptismum Christianorum eluerit, Sacramen-
 tis Ecclesia renuncians. & Cap. III. p. 596. C. scribit: Ubi
 solus Imperio potuit est, in Orientis quoque partibus Gen-
 tilitium templa aperuit. Et ea quidem que neglecta fuerant
 sarciri; everisa vero refici & aras extrus jussit. Multaque
 eis vectigalia constituit. Priscos etiam ritus & patrias urbi-
 um ceremonias ac sacrificia renovavit. Ipse palam ac pub-
 lica

licè diis immolans; victimas ac libamenta offerens, eos
qui istarum rerum studiosi essent, in honore habebat. Sa-
crorum præterea initiatoribus, Flaminibus, Hierophantibus
& simulacrorum ministris pristinos honores restituit; &
qua à superioribus imperatoribus in eorum gratiam insti-
tuta fuerant confirmavit; immunitatem quoque à functi-
onibus publicis & ab aliis oneribus, sicut antea habuerant,
eis decrevit. Ad hæc annonas aditus Templorum ablatas,
reddidit. Jussitque ut à cibis abstinerent, & ab aliis
omnibus, à quibus temperare convenit eos, qui ut Genti-
les loquuntur in castu esse volunt. Præcipit etiam ut cubitus
Nili & sacra Symbola juxta morem majorum ad templum Se-
rapidis deferrentur. Nam ex præcepto Imperatoris Con-
stantini deportabantur ad Ecclesiam. Scribebat frequen-
ter civibus, eis quidem, quos gentilium superstitioni de-
ditos esse cognoverat, uliro adhortans, ut peterent, quic-
quid donari sibi vellent. Illos verò qui Christianam reli-
gionem colerent, palam aversabatur; nec ipse eos adire
sustinens, nec legatos eorum admittens, si quando de incom-
modis suis conquererentur.

§. XI. In tali nunc statu constituto Apostatae,
quod omnes propè interstantes paginae ac capita con-
firmant, ad manus veniunt Libri scriptaque Theolo-
gorum; diabolicis ergo induratus terminis ac sedu-
ctrice vatium superstitione & Idololatria abreptus,
nostra irridens, ad illustrissimos Episcopos congrue
rescripsit: Legi: intellexi: damnavi: Paraphrastes
talis ero: LEGI tenebris infernalibus percitus, de-
pravata voluntate, obscurato intellectu perditisque
cunctis animæ sanioris potentiis, INTELLEXI non
solidè, fundamentaliter adque ductum boni Spiritus
in

in omnem ducentis veritatem, sed proleteriè, superficiali raptu & Diabolo omnem etiam sanam rationem ligante & obtenebrante. DAMNAVI ergo quod contradicant præsuppositis, resistent infernalibus technis, obicem ponant malitiæ, crudelitati ac flagitiis meis. Hinc ergo Doctores acutissimè & satis sufficientissimè respondent: *Legisti* quidem quoad externam connexionem verborumque seriem, sed *non intellexisti*, per Diaboli namque tenebras adeo obfulcatus es, ut cognitionis ac intellectus solidi actum & exercitium ejuraveris cum vera ista fide, à qua descivisti; *si enim intellexisses*, quemadmodum olim faciebas, antequam seducereris, & quomodò omnes verè credentes qui ductum Spiritus S. sequuntur & per hunc sapere fatagunt, facere consuecunt, *tunc nunquam condemnasses*, perspiceres siquidem, quod divina ac cœlestis veritas effutiis tuis ac inanibus tuis paleis in immensum esset superior &c. &c. Nondum ergo hoc dicunt illorum temporum Christiani, quod ab ipsa infantia omni dogmatum divinorum caruerit notitia.

§. XII. Conclusioni hætenus illustratæ Exc. Observator hanc ipsam subnectit: *Accedit præterea etiam hoc, quod objectiones adversus Christianorum scita à Juliano motæ, prout in Cyrillo hodie adhuc leguntur, exactam Christianorum dogmatum cognitionem haud sapiant. Quàm frivola enim sunt, quæ de Zelotypia tanquam DEO indigna, cavillatur! Quàm ineptum, quod ex oraculo Christi, ne quis resistat malo & classico illo; diligite inimicos*

B 3

vestros

vestros Christianam religionem uti seditiosam & magistratibus iniquam ac praegravem accuset! Quasi verò eadem à sanioribus etiam Philosophis non inculcata, ut legere licet apud Huetium Lib. III. Cap. XIX. De concordia rationis & fidei. Si praecepta Christi rectè intellecta fuissent à Juliano; utique nunquam hanc sibi objectionem excidere passus fuisset, quippe qui gentilium illa effata probe cognita habebat. Id verò etiam puerile est, quod de turri Babylonica ad caelum usque pertingente argumentatur. Res itaque ipsa clarè loquitur, Julianum nunquam cum cura sacrum codicem evoluisse.

Sed si ut per Instantiam quid adjecero, verum Christianum efficit evolutio sacri codicis & quidem cum tali cura, ut nec falsa loci cujusdam expositio remaneat, nec sensus authenticus ullibi ignoretur, tunc certè summi Antiquitatis Patres, quin ad hunc usque diem omnes Theologiae Doctores omnesque Ecclesiarum Ministri haud forent Christiani, dum in hac imperfectione nullus in tantum perfectionis assurgat gradum, ut ubique citra defectus de Textibus sacri Codicis judicet. Speciatim quid de puerulis puellisque imò ipsis adolescentibus fiet, qui nondum contueverunt sic sacros versari libros, ut istorum explicatio ubique quadret. Potuit ergo Julianus, etiam si perfectionem istiusmodi nondum attigerit, nihilominus verus esse Christianus.

§. XIII. Deinde vero ubiq; constat, quid affectata possit ignorantia? optimè scribit Perkinsius Operum Theolog: p. 1290: *Affectata Ignorantia est, cum quis-
piam ignorantia sua delectatur & data opera ignarus esse
vult: non adhibendo, sed contemnendo media, quibus
cognitio & intelligentia haberi, augeturque potest: aut
saltem negligenter & sine cura ijs utendo, quia nec pecca-
tum, quo oblectatur, relinquere, nec primum vita cur-
sum, quem amat, deserere cupit.* Et paulo post: *Hac
ignorantia planè Diabolica est & execranda: tantumque
abest, ut hominem excuset, ut potius peccatum aggravet
augeatque, imò plurimum, gravissimarumque enormita-
tum procreatrix sit & mater.* unde nec ipsa blasphemia
longius solet abesse abs hac pertinacia, qui etenim eo
usq; pervenit, ut quod actu cognovit, scire recuset,
is deinde per seductionem & indurationem Sathanæ
cito fatis huc usque abigetur, ut tandem maledicta ac
convitia ipsi Deo sanctoque ejus verbo audeat inge-
rere, sive id fiat attribuendo ei falsa, sive negando
vera, sive contorquendo probata methodo empecta-
rum, sive cavillando divina aut non intellecta aut ne-
quidem comprehensibilia. Ex quo tamen nemo as-
severabit, quod impii homines affectatâ hac ignoran-
tia ad Blasphemiam usque decumbentes omnem
rerum credendarum exuerint aut planè non habue-
rint notitiam. Ut ergo paucis tandem hanc equidem
conjecturam, quam ex dubiis Juliani per Cyrillum
refutatis, Exc. Polyh. hausit, ab ipso Cyrillo refuta-
tam, significem & probatè destructam offeram, hinc
legantur sequentia B. Patris verba, quæ in Epistola ad
Theodosium scripta sic consignantur ac præmittun-
tur

16. (64)
tur Libris istis X. contra Julianum scriptis: Julianus ante
quam regnare inciperet, inter fideles recensebatur: affectus
autem erat & ipsum sacrosanctum Baptisma, quin & in sacris
literis eruditus erat: Ignoro autem, qui factum sit, ut flagiti-
osi & superstitiosi viri facti sint ei familiares, qui eum sermo-
nibus suis ut deficeret, illicientes, deinde assumpto
in hoc commilitone sathana ad Gentilium ritus clam indu-
xerunt & immundorum demoniorum cultorem effecerunt
eum, qui in sancta Ecclesia & monasteriis fuerat enutritus.
Corrumpunt enim bonos mores colloquia prava, sicut sapien-
tissimus paulus inquit. Nondum discors est B. Pater
à nostra sententia, longè minus adversarii certè inter
nostrates erunt ii, qui Julianum pro exemplo pec-
catoris in Sp. S. habent, & voluntariam ac proæreti-
cam ipsius malitiam carpunt, ut Schertzerus, Alberti
alique.

S. XIV. Eadem dixero ad hæc, quæ Exc.
Vir. statim hac ratione subdit: Et qui poterat ille, qui
attonitus gentillum dogmata ita admirabatur, ut
parvam Ecebolii epistolam maximis etiam bonis
anteponeret, in Op: Jul. p. m. 191. qui profiteba-
tur, se vita frui non posse, nisi eatenus, quoad
litteras Maximi legeret. p. m. 177. qui si mutari
potuisset, non ad Olympum, sed etiam nescio
qua montium cacumina volasset, ut Eugenium
philosophum amplecteretur p. 185. qui audebat dic-
cere, se hominem non esse, quam diu à Jamblichio
abesse

17. ¶
abesset p. m. 245. Quo affectu Philosophorum
Scripta e volverit, testabuntur litera ad Libanium
data, quæ p. 174. ita sonant: Legi hesternò die
Orationem, quam magna ex parte ante prandium,
pransus verò sine ulla intermissione reliquum absol-
vi. Ote felicem, qui ita possis dicere, aut sen-
tire potius. o rationem! o Mentem! o pru-
dentiam! o partitionem! o argumenta! o dispo-
sitionem! o aditus! o verba! o numerum! o
compositionem! Eum, qui tanto percutus oe-
stro in profanis volutabatur autoribus in religio-
nis rebus valde hospitem esse necesse est. Et hinc
Julianus de Christo (non secus ac tacitus) tanquam
de ignoto sibi in Misopogone p. 126. loquitur, qui
in legendis libris non minus se quam quæquarum
æqualium suorum versatum non vanè l. c. p. m. 61.
gloriatur. Ponderentur demum ad illa ipsa hæc,
quæ Nazianzenus Orat. 1. in Julianum sic reliquit:
Quodnam hoc pertinax malis studium? Qui tantus impi-
etatis amor? Quis tam effusus ad exitum cursus? Un-
de tam infestus Christi hostis, qui se Christi discipulum pro-
fessus fuerat, qui tot tantisque veritatis sermonibus & da-
ctrinis assueverat, multaq; ad salutem Spectantia, partim
dixerat, partim audiderat? Vix enim Imperij hereditatem
adire cæperat, cum impietatem palam libereq; profiteretur,
perinde atq; hoc quoq; nomine erubescens quod Christianus
ali.

C

aliquando fuisset: aut ea de causa Christianis succensens, quibus nominis societate junctus fuerat. Atque hinc quidem facinora sua auspiciatur, quemadmodum narrant, qui ipsius arcanis gloriantur. (probat' Superi in quos sermones incurere cogor:) impuro & nefario sanguine lavacrum extergit, initiationi nostrae execrabilem imitationem opponens, sus videlicet in caeno provoluta, sicut est in proverbio: manusq; suas profanat, ut nimirum eas ab incruento illo sacrificio, per quod nos Christo ipsiusque passionibus & divinitati communicamus, elueret ac repurgaret. Quibus & statim casum quendam adjiciens, diabolicam veneficiam Juliani, quae ad res istiusmodi sit ductus, memorat.

§. XV. Testes ac probabilia declarata hactenus vidimus, sed nunc Exc. Polyhistor nostram quoque sententiam infringere allaborat, & primo equidem nostram hypothesein, ubi credimus, quod in juventute sub informationem Episcoporum ac Christianorum datus sit Julianus, aggreditur, eamque labefactare conatur hac equidem ratione, quia Julianus nullam Doctorum suorum fecerit mentionem, verba ipsius §. V. (citatae Observationis sic deprehendi: *Et certè non parum suspecta sunt ea, quae de Juliano §. I. ex aliis autoribus recitavimus, nam mihi merito dubitare licet, num Julianus ab Ecclesiasticis viris sub Episcopis educatus fuerit. Nam in Mithropogone p. 82. acquiescit Imperator, quod Athenienses jure accusent tanquam principem vitae suae morumque autorem* *ὡς ἄντι μάδισα ἀντιώστου*

τῆ

τῶν ἰσῶν Ἰανδευμάτων senem Eunuclum, qui mā-
tri suae Homerū atque Hesiodi Pœmata exposue-
rat, cuique post septimum annum traditus fu-
erat, ut brevi ante dixerat. Neque facile in-
duci possum, ut credam, Julianum silentio prætera-
missurum fuisse Ecclesiasticos & Episcopos præ-
ceptores, si quos habuisset, nam tanto magis An-
tiochenos Christianos, quos ut rigida austeraq;
vita sua Aristarchos perstringit, confudisset Julia-
nus, si obicere potuisset iis Ecclesiasticos illos viros,
qui tam asperis eum inbuissent moribus. &c. &c.

§. XVI. Sed quis fuit, Mardonius iste Eunu-
chus. Juliani nostri præceptor? Epitetha quibus per
Apostatam insignitur, referre videntur gentilissimum
ac ethnicam instructionem, sic Orat. de Misopogone
inque operibus Juliani p. m. 351. D. f. monita hujus
moderatoris contra ludos scenicos sit memorati. Sape
numero mihi admodum puero (testor Jovem & Musas)
dicebat præceptor ille: Ne sinas te à tuorum equalium
multitudine in theatra induci, neque ulla ejus Spectaculi
cupiditate tenearis. circenses desideras? apud Home-
rum eos elegantissimè descriptos reperies; cape librum &
lege. Histriones audis saltatores? sine eos valeres; for-
tius saltant juvenes apud Phœacas; babes illic eitharœ-
dum Phœmionem & cantorem Demodocum. Sunt etiam apud
eundem multa stirpes, quæ majore eum voluptate audi-
untur, quàm nostræ spectantur.

*Sic quondam Deli sacras ad Apollinis aras
Proceram viridi conspexi in gramine palmam.*

*Quid Calypsonis insula opaca arboribus? quid Circes
antra? quid hortus Alcinoi? crede mihi nihil videbis
iucundius. Sp. 352. B. adjicit, quod mairi Homeri atq; Hesito-
di poemata exposuerit. tandemque p, 353. B. C. sic
fatur *ὁ γέροντος* ad instantiam Antiochenorum, quod
senex ipsius præceptor haud cognoverit regnaturum
eundem, unde nec de commerciis fuerit edoctus
ab ipso: *Induxit me ille malus senex, quem vos tan-
quam principem vite mea, morumque auctorem, jure
mecum accusatis: quanquam & ipse profecto ab aliis in
eandem fraudem inductus fuerat. Sæpe, credo, nomi-
na hæc audita vobis sunt tantopere videlicet exagitata
& derisa, Plato, Socrates, Aristoteles, Theophrastus. Il-
lis senex iste, cum nimis stultè ac simpliciter obtemperasset,
posteaque me puerum & discendi desiderio incensum, nactus
esset; persuasit, si illorum vestigiis vellem insistere, meliorem
me non quidem coeteris hominibus fortasse (neq; enim cū illis
mihi certamen esse) sed me ipso omninò futurum. l.c. consentit
hicce Exc. Halensiu poly-histor verbis n. postimis præ-
mittit sequentia: Enim verò senex ille Juliani præce-
ptor non Christum Servatorem nostrum, non san-
ctos Apostolos vitæ duces principi ostenderat, sed Pla-
tonem, Socratem, Aristotelem, Theophrastum. &
adjicit tandem hæcce: *Æquitas autem requirit,
ut ipse Juliano, quorumnam fidei commissus fue-
rit, narranti, magis credamus, quàm aliis. Huic*
Mardo.**

*Mardonio si jungas Nicoclem Grammaticum
& Ecebolium Sophistam, ut & Maximum ac
Libanium, facile intelliges, an sub Ecclesiasticis vi-
ris tyrocium studiorum posuerit Julianus.*

§. XVII. Si ex Patrum scriptis & Historicorum Christianorum documentis de Mardonio ac reliquis primævæ juventutis doctoribus illorumque Christianismo esset disquirendum, res nostra primo equidem conspectu & facili cognitu & probatu pronissima foret; sed decidit Exc. Polyhistor: *Æquitas requirit, ut ipsi Juliano narranti magis credamus.* Conabar ergo, ut ex Juliano ipso absolverem pensum, cumque diversa meditata circa lectionem Orationum, Epistolarumque Apostatæ obvenerint, tandem nihilominus evidenter cognovi, quod maximum, quo probarentur ex Juliano Doctores ac Præceptores ipsius Christiani, futurum sit argumentum, si Apostata ipse testimonium aliquod Christianismi antea exculti ac professi subministraret, ex quo patesceret, quod & in Christianismo & quidem à Doctoribus Christianis necessario sic fuerit educatus. Non succentat B.L. si in hunc scopum probabile quoddam præmisero argumentum, & in antecessum quasi dixerō, quod non spernenda sit ratio hæc, quia in Orationibus istis, quæ Constantii conjugisque suæ Augustissimorum oculis exhibebantur, nullam Deorum suorum injecerit mentionem, ut vel diis adscripserit ac vindicaverit quædam, vel iisdem grates habuerit aut quovis demum respectu cultum, quo jam de-

tinebatur, expresserit præ metu indignationis Cæsareæ, hinc etenim concludo: Qui in proveciore jamdū ætate constitutus præ metu indignationis Cæsareæ, Christianè loquitur & abstinet à gentilitiis loquelis, is citra dubium hoc ipsum facit, quo audientes ac legentes opinentur, quod adhuc in pristino Christianismi statu deprehendatur. Atqui Julianus Apostata. E.

§. XIX. Assumptionem ex Juliano probaturus, Orationem ipsius primam aggredior, quæ in Constantii Imperatoris laudem conscripta ac habita est, si non isto tempore, quo Julianus jamdum cæsarea pollebat dignitate, isto tamen quam certissimè, quo jamdum Athenis hæreret *vid. doctissimus Ezech: Spanhemius in observationibus ad Orationem I. num. 3. sqq.* & sic postquam Asiaticis studiis, unde venenatum Ethnicæ superstitionis poculum hausit Libanio primum, deinde Maximo Ephesio Philosopho propinante, quod *elegantè inserit Jacobus Billius in Scholiis ad Orat. II. Nazianzeni in Julianum n. 41.* operam jamdudum navaverat, & Athenis spe etiam Majora ipsi contigerant, quomodo blaterat *Orat. III. ut habetur in Operibus Juliani, quæ cum Cyrilli 8. Libris nuper prodierunt Lipsiæ p. 120.* in hoc à nullibi Deorum citato modo eundem meminisse inspectio demonstravit. sic pag, 7. dicit de Avis Constantii, quod *περὶ τῆς κρείττονα Φύσιν* verterente Petavio secundum Deū observaverint istos à quo Imperium acceperant, dici equidem possèt, quod hæc sit descriptio Idololatrici Numinis, sed contra itidem nemo inficiabitur, quod æqualibus verbis Græci Patres Deum æternum comparativè quodammodo descripserint

rint. pag. 10. B. *Deorum* responsa, visiones in somno
 aliaque quæ de Cyro, Alexandro M. aliisque Gentili-
 bus memorantur consultò præterit circa Constanti-
 um, quod videantur Pœticæ esse licentiæ. Solidè satis
 Spanhemius contrarium ex Menandro docet, quod sc.
 Rhetor & Orator itidem hæc ipsa tractare debeat *conf.*
observ: ad Orat. Jul. l. p. 97. B. lin. i. & judiciosè ibidem
 adjicit: *Hic sibi abeundem censuit Julianus, non adeo;*
ut mox obtendit, quod poeticam eadem magis licentiam,
quam Oratoriam facultatem decerent; quam quod revera
nihil tale de Constantio, quod de Cyro, Romulo, aut
Alexandro dixerint, aut commenti sint, qui eorum
res gestas enarrarunt, aut apud Christianum Imperato-
rem, aut à Christiani ad huc nomen professo Oratore, dici
aut fingi commodè nunc posset.

§. XIX. p. 13. D. Icribit ulterius Apostata: Mihi sanè
 Deus facilis tibi (Constantio) ac benignus videtur. p. 16.
 C. concedit, quod DEUS fatalem exitum eumq; felicem
 Parenti Constantino præstiterit. p. 33. B. tribuit Const-
 antio victoriam contra Vetraniem castam ac sinceram
 ὡς τὴν ἱερῶς ἐκ τῆς Φοιτῶντος, perinde ac si Sacerdotis
 cujusdam à DEO missi, non ad bellum profecti Prin-
 cipis opus illud fuisset. Haud malè Spanhemius ex
 his verbis conjecturavit p. 217. B. lin. 2: *Hæc certe ad*
buc, è sacrorum librorum, qui eorum anagnostes in Ecclesia
fuera, lectione hausisse videtur, in quibus Dei ductu, vel
sacrorum eidem hominum precibus ac virtute, vel
Angelorum etiam à Deo immissorum opera, compressas
citra sanguinem seditiones, aut debellatos; neque tamen
intrinseca victoria, Israelitarum hostes legimus, uti
de

24
de Gedeone, Samfone, Jepiba, Samuele, dicitur
Hebr. XI. 32. quibus adde Ps. XLIV. 5. 6. 7. Ec. Ec.
p. 39 D. in hypothefi planè Ethnica, videatur Spanhe-
mius, p. 259. pofuit nihilominus: ὁ Θεὸς ἐξέγειρε κα-
τὰ τὸν Δαβὶδ τὸν Σαῦλ. p. 59. Orat. II. B. dubitat; utrum
Magnentius à DEO an Dæmonibus fuerit occultatus?
p. 68. emphaticum hoc confpicitur morale: Opor-
tet enim Imperatorem, aut Regem perinde ac Sa-
cerdotem & prophetam DEUM affiduè, ritè atqve
ordine venerari; neque quicquam per negligentiam
omittere; aut aliis convenire potius arbitrari, ac dif-
ferre velle; quafi ab fua dignitate videatur hæc alie-
na functio, pag. eadem 68. & 69. sæpius DEI mentio-
nem facit & lectu jucundiffima horfumque non in-
congrua habet ex Platone, quæ ibidem omnino con-
ferantur. Ac tandem p. 70. C. D. continuata ferie an-
teriora ex Platone defumta firmat, Chriftianifmi cer-
tum fermè documentum fubminiftrans, fic enim fu-
perior tota finitur connexio: *Etenim ftultum eft ὁ ἴμ-
primis contumax, non ita penitus proviribus obtempera-
re Deo, ut in ftudium virtutis incumbamus. Hac enim
re delectari potiffimum DEUM exiftimare debemus. Sed
neque ab legitimo ejus cultu defcifcere oportet, neque hic
DEI contemnendus honor; fed cum virtutis ftudio optimus
ei pietatis cultus impendendus eft. Eft enim religio qui-
dam iuftitiæ fructus. Quam quidem ad diviniorem ani-
mi formam ac fpeciem pertinere, nemo eorum ignorat,
qui in ejusmodi rerum tractatione verfantur. Quis ex
his informationem & Exercitium Chriftianifmi non
præfumeret?* S. XX.

Seite 25-32 fehlt

exhibebo igitur Textum ipsum, qui sic ibidem legitur
post reliqua perivavoria: *ὅτι ἀποστήθοντες τῷ ἰσχυρῷ
ὄδῳ ἠδὲ ἠσπόμενοι τῷ ποσὶ θεῶν κἀκείνου τῆς ὁδοῦ ἄχρηστοί ἐσμεν εἰς
ἡμᾶς, καὶ τῶν ἰδῶν οὖν θεῶν ποσὶ ὁπέσω δαδέναντι ἐτθ.* Verto
eadem: *Non aberrabitis à recta via, persuasi, ob-*
temperantes vel credentes isti, qui ambulavit etiam
illam seu eandem vel illam ipsam viam, (intellige
Christianam, à qua vos Alexandrinos vult debor-
tari) usq; ad annum vigesimum, & qui hanc ecce
cum Dijs ambulat duodecim annis, vel usq; ad duo-
decimum annum. Quid ergo, cum rerum testimo-
nia, eaq; adeo expressa adsunt, opus est verbis?

S. XXV. Quando igitur Exc. Polyhistor *haud*
facile induci potuit, ut crederet, Julianum silentio fuisse præ-
termisurum Ecclesiasticos ac Episcopos Præceptores, si quos
habuisset, cum sic tanto magis Antiochenos Christianos, quos
ut rigida austeræq; vitæ suæ Aristarchos perstringebat, confu-
disset, &c. &c. Tunc ipse Mardonius ex supra deductis
Christianus manebit, odium verò, quod contra Chri-
anorum Episcopos fovet Apostata, non tantum hicce
locus docebit, sed satis clara instantia erit ex Oratione
Ipsius I. quæ scripta fuit in Constantii Imperatoris
laudem, ubi p. 10. f. exercitia tam corporis, quam animæ
memorans, quibus Imperator imbutus excelluerit, ne
ullos tamen Christianorum Doctorum, quorum prote-
cerit cura ac scientiis recenset, ex quo nihilominus præ-
cipiti valeret ratiocinio, quod ipse Imperator planè non
habuerit præceptores Christianos. De culpa Antio-
chenorum interea alibi forsitan agetur. Tandem verò
E
Juli-

*) 14: *)
Julianus sibi ipsi sit Censor quando Orationis suæ
tertiæ, quæ dat Encomium Imperatricis Eusebiæ hæc
ipsa p. 102. reliquit præliminaria: *Ecquid tandem de iis
existimandum est, qui cum magna nomina, magnique
de rebus contraxerint: (non iam aurum aut argentum loquor,
sed de omni omnino re, in qua quispiam ab alio bene-
ficio sit affectus,) nihilominus gratiam pro iis persolvere neque
conentur, neque possunt; sed ad ea, quæ prestare queunt,
referenda, ac dissolvendum debitum, negligentes se acre-
missos præbeant? Nonne illi jure mali atque improbi
censendi sunt? Neque enim ullum puto crimen esse, quod
majore apud homines in odio sit, quam ingrati animi vi-
tium, quodque aliis exprobrent magis, cum accepto bene-
ficio ingrati erga bene de se meritos videntur. Est aut
tem is ingratus, non modo, qui beneficio affectus
mali aliquid facit, aut dicit; sed etiam qui ta-
cet, ac dissimulat; Et alterius in se meritorum ob-
liviscitur atque eorum memoriam extinguit. Ac
ferina hujus Et in humana pravitate exigua admo-
dum Grata sunt exempla. Plerique verò sunt qui beneficio se
aliquo affectos esse videri nolunt ac dissimulent. In quo quid
sibi velint, non video. Verum ita dicunt, assentationis Et il-
liberalis adulationis falsam se suspicionem vereri. Ego ve-
ro tamen nihil eos sani dicere certissimè scio; nihilomi-
nus prætermitto, atque id illis volo concedere, effugere eos,
quemadmodum putant, falsam adulationis famam; cum
interim multis simul animi pravitatibus acturpissimis Et
illiberalibus morbis irretiti videantur. Nam aut
beneficia non intelligentes, sensu admodum eorum
desi-*

desiderati sunt, quorum carere nullo modo oporteret:
 Aut si intelligant eorum memoriam omni esse tempore reti-
 mendam; ac si meminerint quidem, sed quibuscumq; tandem
 de causis in agendis gratias negligentes sint, iurandi sunt,
 Et invidi natura ac totius, ut semel dicam homi-
 num generis inimici; qui ne erga benemeritos quidem
 de se, faciles se ac benignos exhibeant: Idemque, si
 quando conviciari ac mordere necesse sit, iratis Et
 acutis ferarum instar oculis aspiciunt Et c. Et c.
 Sit sapienti satis, applicatis sc. applicandis.

§. XXVI. Secundum jam ordine dato
 & quidem §. VI, Exc. Polyhistor format dubium,
 hoc quidem modo: De Initiatione s. Baptismo
 Juliani res jtidem valde dubia est. Is enim tempo-
 ribus quibus Julianus vivebat, studio Baptismus
 vel ad senectutem usque differebatur. Ita Con-
 stantinum M. extremo vita tempore baptizatum
 narrant Eusebius, Hieronymus, Socrates, So-
 zomenus, Theodoretus, Nicephorus, Freculphus
 Et c. Constantius fide Athanasii de Synod. mori-
 ens voluit baptizari; Idem postea Theodosius M.
 fecit teste Ambrosio de ejus obitu, multis aliis hoc in
 usu fuisse ac verbo Tertulliani per illam Baptismum
 differendi consuetudinem commentum delinqvendi
 fecisse, ex acri S. Patrum cum primis Gregorij Na-
 zianzenj Orat. XL, in Sacrum Baptisma castis

*Julianæ eni Orat. XL. in Sacrum Baptisma castigã-
tione liquido apparet. Quomodo ergo tam facile
credemus, Julianum in pueritia baptizatum sub disci-
plina talis Præceptoris, cui Philosophorum Secta ma-
gis curæ fuisse videntur, quam Ecclesiæ Sacramenta.*

Ordine retrogrado, quò disposita sint regerenda,
processurus, in antecessum confirmo ex superius dedu-
ctis, quod præceptor iste Juliani Mardonius nondum ad
Gentilia raptus sit absurda, cui Philosophorum scita
magis curæ fuerint, quam Ecclesiæ Sacramenta. Deinde,
quod dilatus adque finem vitæ reservatus sit abs aliquis
bus Baptismus nunquam nega vero, quemadmodum
nunc etiam de scopo hujus reservationis disceptare haud
placet, interim credidissim, quod fide historica Baptismus
Juliani ritè ac solidè probetur, si ex illis ipsis Scriptori-
bus, quorum autoritate non tantum olim sed imprimis
nunc pro placitis Exc. Polyhist. comotus fui, ut cre-
dam, quod aliqui & speciatim quod Constantinus circa
vitæ finem demum sint baptizati, de Juliano indubi-
tato præsumerem, quin probarem, quod iste Baptismus
non distulerit, siquidem hoc quoque exemplum haud
tacuissent scriptores citati, qui vel explicitè Lavacri
hujus mentionem faciunt, vel quoq; implicitè per de-
monstratum Christianismũ Apostata, Baptismus præ-
supponunt & tunc quidem pro humanitate Excel. Viri
æqualiter consensum obtineã. Eusebii ergo vices, quem
circumstantiæ temporis librorumque suorum scopus
à testimonio eximunt, sustinebit *Cyrillus*, quemad-
modum is ipse supra §. XIII. circa finem ferme Julia-
ni

ni apostasiam solidè non minus, quàm clarissimè demonstravit. Hieronymus autem noster est itidem, sic enim Tom. I. Oper. p. 23. H. dicit: *Julianus proditor animæ suæ, & Christiani jugulator exercitus, Christum sensit in Media, quem primum in Gallia denegarat, dumq; Romanos propagare vult fines, perdidit propagatos.* Socrates & Sozomenus porro nunquam nobis eripientur vid. §. 1. hujus Differt: usq; ad VII. Theodoretus autem expressè scribit: Hist. E. Lib. III. Cap. II. *Julianus in tenera aetate, adhuc impubes, una cum Gallo fratre lac suscepit pie doctrinæ. Sed & postea cum pubertatis annos attigisset, jamq; inter Ephebos esset, eandem doctrinam retinuit.* Et Nicephorus prolixus fit nostræ defensor sententiæ H. E. Tom. X. Cap. I. p. 551. ubi hæc ex multis habet: *Gallus atq; Julianus pro eo atq; decebat, curati sunt disciplinisque & exercitiis aetati ei convenientibus exculti, sacris quoque literis à Magistris & Præceptoribus eò usque docti, ut in aibum postea Cleri relati sint, & sacros libros populo legerint. Atque illi non verbis modo, sed & factis studium ardoremque in religione suam ostenderunt.* Nec tandem Freculphus aliud quid credidit de Juliano, hoc enim lego Chron. Tom. II. Lib. IV. Cap. IX. *Hic Julianus, quæ dudum fuerat Christianus, & postea proditor est effectus, dum esset juvenculus, tonsus monasticam simulabat vitam.* Cur nunc tacerent, qui alias accurati sunt in circumstantiis notandis Historici.

§. XXVII. Ad tertium demum paragrapho citata transit, sic namq; progreditur: *Majori adhuc difficultate laborat, quod de officio lectoris anno aetatis*
 E 3 de

38. (B)
decimo sexto à principe in Ecclesia Nicomediensi suscepto
proditur. Nam etiam posterioribus temporibus non nisi
vigesimo anno ad lectoris munus aspirare fas erat,
teste Photio in Nomo. canonet. tit. l. cap. xxix. quod sine
controversia strictius Sec. IV. observatum, præprimis
cum illis temporibus non tantum divina Scriptura
caput coram Ecclesia prælegeret Lector, sed & expli-
cationem aliquam adderet. Diserte S. Chry/osto-
mus Hom: VIII. in Ep. ad Hebræos p. 479. de Lecto-
re ita loquitur: Et tunc dicit, ut ea vobis clariora fiant &
non solum, sciat, quæ illic habentur, sed causam eorum, quæ
scripta est quis ea dixerit. At verò hæc expectare ab ado-
lescente sedecim annorum absolum esset. Et qui
permississent Christiani, ut is divina Oracula publice
in Ecclesia legeret ac interpretaretur, qui prophano
ore, duce ac impietatis Magistro Libanio in hujus
jeholis in circulo Gentilium ea arrodebat & suban-
nabat, quod eum fecisse ipsi Christiani Scriptores faten-
tur? Etsi vel maxime Julianus qui se τῶν πατέρων
καὶ ἀεισίτες ὑψηλῶν δογμάτων p. 181. appellat, se exce-
cusasset, quod Ingenij exercendi gratia Christiano-
rum dogmata armis Libanij impugnaret more pe-
ripatetico, facium hunc facile Eusebius Vir doctissi-
mus detexisset & vel ex I. Top. Arist. ostendisset,
hoc nequidem juxta leges Aristotelicas fieri debere, ijs
enim

enim cautum esse, ne in disputationis argumentum
trabantur, quibus pietas & bonimores labefactantur.

S. XXIIIX. Pace Ex: Viri haud equidē vidi, quod hęc
universa majori adhuc difficultate laborent; nam quod
de ætate Lectoris per Photium constat, istud anterioribus
temporibus & seculo IV. nihil præscribet, quid enim re-
geretur ad ætatem Episcopis, Presbyteris & Diaconis de-
stinatam, ut instantiam quandam exhibuero? Concili-
um Neocæsariense, quod IV. est seculi, canonem hunc
reliquit, *Quod Presbyter ante trigesimū annum non
fit ordinandus, etiamsi dignus sit*, addita hac levi-
denfiratione: *quia Christus trigesimo demum anno
fit baptizatus inceptiq; docere*. Is ipse ab Aga-
thenfi Conventu Seculo V. confirmatus, addita novara-
tione, *quia nemo ante trigesimum annum ætatem
Viri perfecti obtineret*. Concilium item Cartagi-
nense III. Diaconis annum XXV. designat & Justinia-
nus tandem Ordinandis prius annum trigesimum quin-
tum, Nov. 73. c. 1. postea verò tantum trigesimum
adscripsit Nov. 137. c. 2. an ergo nulla planè exceptio
unquam observata? Quid dicet Exc: Autor de Eleu-
terio, qui quintodecimo anno Diaconi gradum conse-
quitur, mox triennio post Presbyter creatur, & deinde
viginti natus annos Illyrici episcopus deligitur memo-
rante Nicephoro H. E. Lib. III. Cap. XXIX? quid de Re-
migio qui anno ætatis vigesimo secundo Archiepiscopus
creabatur vid. Hieronymus in vita hujus Episcopi &
quid de tot biblicis Exemplis, quæ congeffit speciali dif-
fertatione ad dictum 1. Tim. IV. 12. B. D. Jo. Tarnovius?
Cer-

facient, pro qua Julianus congruo respectu Lector erit etiam si demum sedecim annos terigisset.

§. XXIX. Sic item, quæ de officio Lectorum ex Chryostomo habet citra difficultatem diluentur; poterint enim conferri de officiis Lectorum. *Gabr. Albaspinus Observ. p. 409. & 410. B. Qwenstedius Antiq. Bibl. & Eccl. p. 122. f. & S.R. ac Exc. Dn. D. J. A. Schmidius in Programmate de Primitiva Ecclesie lectionibus & precipuis circa easdem ritibus.* Ex quo ultimo ad locum Chryostomi hæc commentata leges: *Hic verbis laudatus Pater sorte illum respexit morem, quo idem quis interdum fuit & Lector & Tractator sive Explicator &c.* de quo more ibidem plurima habebis, quæ fortan illustrabunt, quare ex Photio istiusmodi Lectori, qui simul Tractator esset, annus vigesimus sit definitus? quare quid antiquitas de Juliano haud requisivit, unde iste quidem decimo sexto anno satis capax esse potuit ad simplicem prælectionem. Nec tandem quæ de Gentilismi æstimo & sublatione aut illusionem Christianismi adjecit paragraphum claudens Exc. Observator, dubium nobis motum confirmabunt, partim siquidem probari deberet, quod citata epitheta denominationes & facta quadraverint ad Julianum juvenem, partim etiam Episcoporum defensio jamdum a nobis suscepta est Disputatione nuperius publicata, quæ inscribitur: JULIANUS PER NULLAM ORTHODOXORUM CULPAM APOSTATA §. X. & seq. ex quibus de modo Patrum Apostatam corrigendi quædam prostabunt.

§. XXX. Super est nunc tandem §. VII. ac ultima, cujus initium quarta eque vice Historicos ita tangit:

viis jamdum pluribus C. D. ut & p. iis. A. hæc conspiciuntur: Quod nam igitur illud est tantum ac tam singulare à me acceptum beneficium, cujus causa debitorem me perpetuo ejus agnoscam, scire vos vehementer velle video. Ego verò nequaquam illud dissimulabo. Mihi itaq; iam tum ab infanti mea exorsus Imperator perhumanum se atque officiosum prabuit, ut omne studium ac Magnificentiam superaret. Qui quidem primum ijs me periculis eripuit, quæ ne ab viro quidem ullo devitari possent, cui non divina aliqua Incrediblem salutis ratio contigisset. Deinde verò domum nostram ac familiam quasi in solitudine relictam, è potentium quorundam manibus jure liberavit, atq; in pristinas opes ac fortunas restituit. Judicabit de genio hujus Apostatae B. L. quando in Ep. ad S. P. Q. Atheniensem his ipsis frivole sic contradicit p. 273. B. Paternorum bonorum nihil mihi admodum suppetebat; neque quicquam ex tantis opibus, quantas Patrem meum habuisse par est, possidebam; non glebam ullam, non mancipium, non domum. Quippe egregius ille Constantius paternam omnem meam hereditatem me excluso ad se transtulit, ex eaque mihi ne bitulum quidem concessit. Verum jurato testi majorem nunc habebimus fidem & facile sic persuadebimur, quod princeps magnifica Imperatoris adjutus gratia inque pristinas restitutus opes fortunamque tantos habuerit sumptus, qui sufficerent extruendo sacello.

S. XXXI. Quæ jam tandem supersunt dubia, paucissimis conficientur, sic quando pergit
Exc. Autor: isti qui accensum Imperij cupiditate, faces
sub

*subministrante Maximo, in devia abreptum cum
 Theodoretol. c. ajunt, ipsi Juliano contrariantur.
 Is in epistolis non semel testatur, sed & Misopo-
 gone p. 81. Deos suos Gentiles Testes invocat verè
 & ex animo regnum se recusasse, quæ in re consen-
 tientes habet Eutropium & Marcellinum; tunc Ju-
 lianum sibi ipsi ex paragraphis superioribus contrarian-
 tem ad conciliationem transmisero & paucis ad ea rege-
 ram: distingue tempora & concordabit Historia. De cæ-
 tero confidimus quod pensitatis iisdem, quæ modestè
 conquisita hætenus exhibuimus, Exc. Vir. difficulter fir-
 maturus sit hæcce: His aliisq; pluribus inductus in eam pro-
 pendeo sententiam, Julianum nunquam ex animo Christiana
 fidei fuisse alumnum, sed vel ex Gentilium Philosophorum per-
 suasione in tenera ætate, aut in adulta ex proprio consilio inser-
 visse scena & tempore ac Christianum interdum se finxisse;
 cujus rei illustrare documentum præbuit; cum Augustus à militè
 salutatus fingeret, se Christiano cultui adharere & in Christian-
 norum Ecclesiam progredieretur, ut omnes nullo impediente ad
 sui favorem illiceret, apud Ammianum Marcellinum Lib. 21. p.
 327. Interpolator Eutropij, cum videret testimonia antiquorum
 de munere legendi in Ecclesia Nicomediensi expleto & aliunde
 tamen convictus esset, Julianum nunquam fuisse Christianum,
 eo prolabitur; ut dicat, eum istud gessisse simulatione.
 Ista verò versipellis hominis hypocrisis sine dubio inducti fue-
 re Christiani, qui subdolum hominis ingenium perspectum
 non habent, ut eum Christianum esse firmiter crederent, &
 cum larvam hanc deposuisset à verorum Therapeutarum re-
 ligione*

ligione divorcium fecisse opinaretur ac propterea *ſcandalu*
appellarent. Neque tandem ſemet tutum præſtabit
 Exc. Polyh. ex hoc quod Scriptores ad relationes alio
 rum provocent, item quod relatorum formula alio
 cubi proſtent, ſtatim enim inqviſitio erit, an tale quid
 contingat circa probatum Chriſtianiſmum Apoſtata.
 An vero circa geſtorum Imperialium mortiq; demum
 tragediam? cum autem prius duriffimo forſan dabitur
 eventu, hinc & poſſeſſionem noſtram præcipiti deſere-
 remus conſilio, in qua ex probatione Antiquitatis
 & illuſtratione contrariorum adhuc
 conſpicitur:

JULIANUS ex genuinis Historicis
 verè Apoſtata.

S. D. G.

Clariss. Dni. RESPONDENTI,

LTa Tibi propositum constitutumque est, DAM-
BECKI optime, non haurire tantum cupidissima
mente, quæ ad intimiorem sacrarum rerum no-
titiã requiri non ignoras, ut aliquando in Eccle-
siã DEI non tinniens cymbalum, quod mera re-
ferat verba, merosque sonos, sed organum, Divinorum my-
steriorum virtutem eã soliditate & harmoniã, quæ non
fucatum Ecclesiæ ministrum decet, dispensans evadas. Huc
enim industria Tua, nunquam decussata, de quã & ego ex
Scholis meis Theologicis verissimum ferre testimonium
possum, unicè tendit. Quod si & prodere nunc gestis pu-
blicã collatione, quæ intra animum hætenus Tuum re-
condideras, quis honestissimis his conatibus Tuis non ap-
plaudat? Igitur & gratulor Tibi de hac animi Tui boni-
tate, & simul hortor, ut, quod & me non monente facis,
DEI timorem, sine quo in studio Theologico nihil fru-
ctuosum est, indefinenter ante oculos habeas, certissimè
persuasus, quicquid hac duce egeris, uberrimã DEI bene-
dictione fœcundatum iri. Faxit DEUS, ut vas aliquan-
do fias Divinæ gloriæ, in innumerorum hominum salutem
diffundendæ. XXVI, Martii. MDCCIII.

JO. FECHT. D. P. P., Consist. Duc.
Ads. & Districtus Rostoch. Su-
perintendens,

)(z

Cum

Cum Tuā se laudet sacris industria cœptis,
Ac, *Dambece*, pius Te labor intus agat,
Nititur in cassum, justos qui flectit honores,
Qvêis probate dignum Musa DEUSq̄ facit.
Iple etiam vanus Te tollit Apostata, & ejus
Materiem doctæ dat Tibi vocis opus.
Qvid precor? Ut vivæ se prodant flumina *Ivadæ*,
Et doctis pergas complacuisse Viris.
Sit DEUS in cathedrâ, regat os, animumqve virilem,
Atqve Tuis studiis præmia larga ereet.

*Nobiliss. ac Studiosissimi Juvenis honoribus
inservitum gratulab. s.*

JOH. PETR. *Grünenberg* / D. P. P.
Consil. Consist. & per D. Meclenb.
Superintendens.

~~~~~
Ech wünsche dir mein Freund die angenehmsten
Stunden/
Denn Dein beliebter Fleiß ist mir genug bekant.
GOTT stärke Dich! es sey wen dieses überwunden/
Bald dein Bemühen so zum Seegen angewant,
Daß diese Tugend sich in viele Zweige theile
Und mit geschickten Muth die Glaubens Wunden
heile.

Dies wünschet Herzlich
der PRÆSES.

Wey

Wer Ihm den Tugend-Beg in Gottes-Furcht
erwehlet/
Der ist beglückt/ und kan in aller Noht bestehen;
Weil Ihm der Höchste selbst zu seinen Kindern zehlet:
Drum fahr nur ferner fort/ so wird dir's Woller-
gehen.

*Nempe vult se sua schuldige Liebe gegen dem Hn. Respon-
dentem seinen wehrgeschätzten Freund und fleißigen Au-
ditori bezeugen.*

M. HENRICUS ASCANIUS Engelcke.
SS. Theol. Cand.

ADvenit optatoque affulget Lucifer ortu
Præmia, nunc prendens elogiumque tibi:
Gratulor hinc merito tibi & addo vota: sit hocce
Et Patriæ felix & Tibi! Vive Vale!

*Sic applaudii Doctis simis Conatibus
clare docti DN. D. AMBECKII Con-
ubernalis sui suavis simis*

Dambeck

G. N. OCKEL;
SS, Th. Stud.

SI mihi tam faciles essent in carmina Vires,
Quam vellem Studiis scribere digna tuis!
Ipsa mihi Pietas & Apollo cumque Camæna
Dictarent rithmos multa que proficua

Nunc

Nunc quamvis tenui Musa tibi grator honores,
Afficiat Numen sic pia vota precor,
Hic Tibi sit felix actus, tu sanus in ipso
Plurima Tithoni secula vive, vige!

Amoris ergo sic gratulatur

ISAACUS Hoeman/
SS. Theol. Stud.

Blick zu mein Jonathan! ich sehe dich beglücket
Mit solchem Tugend-Licht das nimmer wird
verrücket

Du liebst die Gotteßfurcht vor alles in der Welt
Du achtest diese mehr als alles Gut und Geld.
O seelig wer es thut! Sie ist der Schmuck der Ju-
gend/

Die Thür in jener Welt/ die Grund- Säul aller
Tugend.

Die Weisheit ist dein Lohn / die dir der höchste
schenckt/

Weil du mit reiner Seel / dich hast zu Gott ge-
lenckt.

Drüm bleibe beständig im Leben und Thaten
So ist dir in allem am besten gerathen.

*Wie diesen geringen/ doch wolgemeinereu wolte
seinem liebwertheßen Neben- Genossen schul-
digst gratuliren*

F. J. Hartwich/
S. S. Theol. Stud.

Est

*Ad Clariss. Dni. Respondentem,
Auditorem suum indefessum.*

Vum Te, HOEMANNE optime, in scholis meis
Divinae veritatis studio nunquam delassata
industriam invigilare quotidie conspiciam, De-
um equidem, quem amas, timesque, cujusque
Spiritu omnes conatus laboresque Tuos di-
rigi & consecrari necesse est, si fructuosi aliquando Ec-
clesiae & gloriosi supremo in caelis Numini esse debent,
merito celeberrime, eumque ut & ardorem in Te istum il-
libatum conservet, & majora indies studiis Tuis incre-
menta adiciat, enixissime veneror. Cumque nunc
etiam publico specimine, quanto veritatis studio tene-
aris, ex antiquae Ecclesiae historia adversus novissimos
ejus corruptores, demonstrare intendas, quis ardori
huic Tuo, pio equidem & in solius DEI gloriam, qui
veritatis & auctor est & praceptor, intento non ex toto
pectore adplaudat? Is porro studiis Tuis uberrimam
benedictionem adfundat & amorem veritatis suae ve-
nerationemque Tibi implantet, ut a viis suis nunquam
recedas, sed veritatis aliquando caelestis publicus cum
verbo tum exemplo praeco, ad ejusdem veritatis com-
plexum innumeras Christianorum animas adducas.
Ita fiat. Vale. Scr. XXI. Mart. MDCCIII.

JO. FECHT. D. P. P. Consist. Duc. Adf.
& District. Rostoch. Superintendens.

FAusta dies tibi sit precor hæc, solertia crescat,
Et capiat de Te commoda magna chorus.
Vive vigeq; diu veniens ad munera Christi:
Salvator maneat Dux, Via, Vita, Salus!

Ita prec.

JOH: NICOLAUS QVISTORPIUS,
SS. Theol. D. & PP. Nicol. Pastor
& Rever. Minist. Director.

Sic decet in studiis vigilare, laboribus ut sit
Judex, qui studium noscat, ametq; Tuum.
Non Te, Te solo, non parjete teste sedendum,
Intra museum murmura dante labro.
Prodeat in lucem, respondeat, atq; loq;vatur,
Ut videant alii, q;vantis in arte valor.
Heus! loq;vere, ut videam! Tu sic, HOEMANNE, politus
Et facis, & cathedram, quid ferat umbra, doces.
Et Varno non teste quidem, sed Judice faris.
Dic benè, dic solidè, dic sapienter. Erit,
Q;væ te clara dies *Claro sub Præside clarum*
Reddat, & ingenium templa per alta vehat.

Gratulante benedictæ metro applaudens f.

JOH. PETR. Grünenberg/ D. P. P.
Consil. Consist. Ducal. & per D.
Mecklenb. Superintendens.

Quem domus, & pietas & amoris fœdera jungunt,
Non HOEMANNE mihi prætereundus eras.
Hactenus eximias animi perpendere dotes
Privatim didici, cognitus estq; labor.
Lætus nunc cathedram conscendens *PRÆSIDE DOCTO*
Publicitus monstras quam Tibi docta penus.
Arridet vultu cœptis fortuna sereno,
Aut potius studiis en! Deus ipse favet.

Digna

Digna tuis igitur meritis præconia laudum
Vellet, dum posses, nostra Thalia dare:
Sis felix multum, rebus sint fata secunda,
Multaq; Fautorum copia, multus amor.

Tea

*Prestantissimo atq; clarè docto Dno. Respondenti,
Fauori, Domestico, & Amico, multum ho-
norando gratulaturus applaudebat:*

M. P. Becker/ Math. P. P.
Sch. Pat. Rector.

Mein Freund erkühnt man sich im Bilde
vor zu stellen
Daß schon die alte Welt den künigsten Prinze hat/
Den sie bedauern muß als Feind und Apostat;
So laß diß Alterthum ein Urtheil heute fallen.
Du aber fahre fort/ Gott fördre das Beginnen/
Es wird von diesem Fleiß dein Bucher nie
zerrinnen.

So wünsche herzlich

Der

PRÆSES.

In Je kan ich/ liebster Freund / mit Recht anjeho
schweigen/
Da dein erwünschter Fleiß sich Himmel an
erhebt/
Da du mit gutem Muht an dir auch willst bezeigen/
Wie rühmlich du bißher in Rostock hast gelebt;
Drumb fahr so immer fort/ Gott segne deine Thaten/
Er lasse alles woll hin künfftig dir gerahten.

*Mit diesem wenigen wolte gegen dem Hn. Respondenti,
als seinem Hochzuehrenden Freunde seine Schul-
digkeit darlegen:*

M. JOHANNES EBERHARDUS Udam/ Rev. Liv.

Behrter Herzens-Freund / daß du kein Apostat
Von Deinen Studien, das zeigt die kluge That/
Da Dein geschickter Geist nicht die Catheder scheuet/
Wo sich der *Helicon* durch eigne Krafft verneuet.
Drüm bleibe beglücktet/ und finde die Zeiten/
Die Glück/ü. Verhengnis mit Freuden bestreiten.
Mit diesem Anwunsch wolte seinem Brüderli-
chen Herzens-Freunde sich schuldigst verpflichten:
BURCHARD CAMPHÖVENER.
Apenrada - Holfarus LL. Stud.

Mer erst das feste Schloß der Weißheit über-
wunden/
Der hat im Wolsein Freud/ im Unglück Trost gesunde
Ein Ungeschickter ist der *Famen* nimmer lieb/
Den sein Beginnen bleibt ein falscher Ufster-trieb.
Dies hat Hr. *Boemañ* stets genau in Acht genomē
Drüm will er Tugendhaft heut zur Catheder kömen/
Zu zeigen/was da sey der Jugend bester Preis
Und zu was Glücke führ' der Vierinnen Fleiß.
Drüm wünschen wir Seegen zu seinen Beginnen/
Er müsse den Lorbeer-Zweig glücklich gewinnen!
Mit diesem wolgemeinten Wunsch hat dem Hr. Respond.
als seinem wehresten Freunde auffwarten sollen und wollen
dessen damahliger Opponens
OTTO DAVID DAMBECK,
S. S. Th. Stud.

os(o)so

Digna tuis igitur meritis præconia laudum
Vellet, dum posset, nostra Thalia dare:
Sis felix multum, rebus sint fata secunda,
Multaq; Fautorum copia, multus amor.

Je
Præstantissimo atq; clarè docto Dno. Responden
Fautori, Domestico, & Amico, multum
norando gratulaturus applaudebar.

M. P. Becker/ Math. P.
Sch. Pat. Rector.

Mein Freund erkühnt man sich im Bil
vor zustellen
Daß schon die alte Welt den kügsten Prinzē ha
Den sie bedauern muß als Feind und Apostat
So laß diß Alterthum ein Urtheil heute fälle
Du aber fahre fort/ Gott fördre das Beginne
Es wird von diesem Fleiß dein Bucher
zerrinnen.

So wünschte herzlich
Der
PRÆSES.

Wie kan ich/ liebster Freund / mit Recht an
schweigen
Da dein erwünschter Fleiß sich Himmel
erhebt/
Da du mit gutem Muht an dir auch willst bezeigen/
Wierühmlich du bißher in Rostock hast gelebt;
Drumb fahr so immer fort/ Gott segne deine Thaten
Er lasse alles woll hin künfftig dir gerahten.

Mit diesem wenigen wolle gegen dem Hn. Respo
als seinem Hochzuehrenden Freunde seine E
digkeit darlegen:

M JOHANNES EBERHARDUS Udarn/ Rev. I

